

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:		Felirat szerkesztő:	Kindó laptulajdonos:	Egy példány ára 4 fillér.
Kaliban: Negyedévre	3 korona.	Rudnyánszky Gyula.	Ráczló József.	Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Égés évre:	12 "			Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon
Leírás: Negyedévre	5 "			
Égés évre:	20 "			

Drámák.

A megrendítő öngyilkosságoknak, a szívetrázó szerelmi drámáknak, hogy úgy mondjam, szezonjaik szoktak lenni Mintha járvány-bacillusok áradnának oly véres eseményekről, melyeket szárnyára kap a hír és sokféleképpen érzelmesen, szenzációsan kommentál a napisajtó.

Amikor ezeknek az öngyilkosságoknak, kettős szerelmi drámáknak fiziológiáját vizsgáljuk, azt tapasztaljuk, hogy egy nagy és fontos momentumban mindegyik meg egyezik. Ez a momentum az, hogy a drámák hősei — akár fiatalok akár vének — belesömörölköztek az életbe. Letargia spleen fogja el azokat, a kik még alig lépték túl a 20—30-ik évet, akikre még annyi öröm, élvezet és boldogság várna, ha lenne bennük kitartás, hogy keresztül tudjanak gázolni a jelen bajain. De ez a kitartás, ez az energia nincsen meg bennük.

Holott maga az élet talán soha nem nyújtott annyi élvezetet a fiatal

embereknek mint most. Az a társadalom, amely nem küzd a nyomorral, inkább szórakozásokra van berendezkedve, mint komoly dolgokra. A jelszó az, hogy minél vigabban kell keresztülfutnunk ezen az életen, amely ugyanis olyan nagyon rövid s ugyanis okvetlenül a temetőbe vezet. Az erkölcstelen római császárságok idejében volt csak példa arra a mohó élvezetvágyra, amely a mai kulturemberiséget jellemzi. S természetes, hogy ugyanezen okból az erkölcsök is felette megízultak e modern társadalomban.

Ez a lazulás első sorban a lelkek energiájának pusztulásában nyilvánul. Mind kevesebb lesz a törhetlen akaratu, szívós kitartásu ember. Az étellel való küzdéshez nem igen érez kedvet s vágyat az a mai ifju, aki lépten-nyomon azzal az életélvel találkozik, hogy csak egy dolog van, ami az életet becsessé teszi s ez az, hogy „jól mulatni.“ Mulatni, szórakozni, szeretkezni, ez a jelszava nagynak és kicsinynek, szegénynek és gazdagnak s a tömegek

gépszerűen végzik el munkájukat tisztán csak azért, mert a munkabére teszi nekik lehetővé azt, hogy mulathassanak. A holnappal nem sokat törődünk. Jöjjön, aminek jönni kell, mert hiszen valahogyan csak lesz!...

Nem bohémia ez, hanem ledérség, amely a fundamentuma a társadalom számos minden bűnének és bajának. Ez a ledérség kiöli a lelkek energiáját s amikor látják, hogy a sors úgy fordult, hogy megszokott gondtalan életüket nem folytathatják, hogy vágyaik nem mehetnek teljesezésbe — mint valami megunt cifra rongyot eldobják maguktól az életet.

Különösen áll ez a szerelmi drámákra. Emberek, akik ifju vérük melegével vágyódnak egymásután, mihelyt beborul felettük a láthatár sakadályok merülnek fel, egy-kettőre elszánják magukat az utolsó lépésre. Ha megbecsülnék, ha szeretnék az életet, ezt a legfőbb javát az embernek, nyilván nem tennék ezt. De manapság, mire az ifjuság elér egy

Anna-bálok.

A evlazioe után való nagy sziezta ráborul a tengerpartra Cesare már a déli früstökhöz való szivart is kiszolgáltatta. Fekete kávé dejeuner után csak a magyarok isznak. Ismerősök össze is ülnek ilyenkor egy kicsit. Egy két ur sakkozik még a verandán, de mindinkább bezárnak a villák ablakai. Alszik a Marina. Ilyenkor leginkább el lehet gondolkozni. Zizegnek, suttognak a szálás lombárd-jegenyek, mintha suttogásukben réges-régen hallott dalok zendülnének. Egy régen hamvába omlott tavasz nótái. Magyar nóták, a miket valamikor hozott a cigány. Valamikor régen, otthon. Szép, mulató asszonyoknak, Annabálok évadján. Talán most is módi még a fürdő-szezónokbak ez a főpontja ott a hármashérec hazájában. Talán most is végigjárják ott még a gavallérok a repkényvel befuttatott nyaralókat és Nachtmusik-ot adnak a virágos ablak alatt. Huzza a more, az urfi meg borizú hangon dörög melléje: Sajó kutyám jaj de mélyen aluszol... Du sublimeau ridicule...

Itt nincs Anna-bál. Se Nachtmusik. Még öreg urambátyámék se igen akadnak, a kik savanyuvizes bor mellett holmi régi Anna-bálokkal hozakodnának elő. Csak a szálás lombárd-jegenyek zizegnek, suttognak. Csak én emlékezem még egy és más ócskaságokról... Micsoda Anna-bálok is estek valamikor Ránkon, Bártfán, Pöstyénben. Utóbbinak vigasságait meg is énekelte Gvadányi Gróff Uram, Lovas Generális. Nagy selyma volt ő kelme. Mikor a Dámák javában feredének a héviszapban, akkor állított be egyszer Hiripi híres cigánybandájával a Tükörbe. Ezt a bandát extra az Anna bála küldötte fel a Generális urnak szives barátja, Beesky, nagy vagyonu, jeles szatmármegyei földbirtokos.

A pöstyéni Anna-bála még Bécsből ből is hozta kényes Dámákat a delizánsz mert vigasságának éppen olyan híre vala, mint feredője hatalmas gyógyító erejének... Ránkon, még a múlt század harmincas éveiben is akárhányszor egy hétig is eltartotteaz Anne-bál. Nagy tempót tettek kivált a szabócsi urfiak. Ezek külön bandát hoztak magukkal. A nagykálló híres Martinovicsot. Virágoztak ak-

kor a Bónis-fiuk. Tolcsvai Bónis Sámuelnek, a nagy jelességű viceispánnak fiai, Samu, Barna, a Kállay, Patay, Ibányi, Zoltán-fiuk, meg Jászay Pali; az ezermester. Később kiváló történetirő lett Comáromy István abauji viceispánnak ez a nyalka patvaristája, a ki mindenhez értett.

Ő karcolta husvétkor a legszebb himest. Szarupoharat faragott öreg vadász uraknak, munkakosrat csinált selyemmel, gyönggyel a kisasszonyoknak, s ő rajzolta a legszebb lapokat a Stambuchokba. De a legjobb táncosnak is ő tartatott. Mert a mikor Raststund alatt sarkantus csizmában eljárta a toborzót, olyan bravurt aratott, a miről hónapokig beszéltek. Nem divott még akkor a csárdás. Mazurt, langaust, meg a csöndes, szertartásos minét-et járták eleink.

Kocsi kocsit ért ilyenkor Ránkon. Nehéz barátok hozták az asszonynepet, nyalka Vurston robogtak be az ifjak. A ki nagyon legénykedett, annak az inasa a bakon postásipót is fujt. Mikor jöttek, rendesen a Setz Dieh libe Emeline járta a Svájci család daljátékból. Mikor pedig elmentek, a liebe Minka ich muss schei-

Törlesztéses és egyéb kölcsönök
Harstein Kálmán jelzalog kölcsön irodája,

a legelőnyösebb feltételek mellett
eszközöl ki o o o o o o o

Debrecen, Piac-utca 83. szám.

bizonyos kort, fenéig őríti az élvezetek kelyhét s az élet koránt sem bír előtte azzal az ingerrel, amely a régi, energikus fiatalságot jellemezte. Arra nem gondolnak, hogy más, nemesebb hivatása is van az életnek, mint a mulatás és élvezet. Hogy munka, alkotás, a felebarátaikért való cselekvés a becsületes célja a földön való létnek. Erre nem gondolnak, csak arra, hogy ezután rosszabbul lesz mint eddig volt s hogy az élet már nem nyújthat nekik annyi boldogságot, amely felérne az érte való szenvedéssel.

A faj puhulását, elkorcsosodását ezek a drámák bizonyítják legjobban. Jellem és akaratérő nélkül nő fel ez a fiatalság, kibontott vitorlakkal száguld az élvezetek tengere fölött s ha vihar jó, nincs ereje ahoz, hogy megküzdjön vele.

A mai pedagógiának egyik legderekabb feladata, hogy az élet megbecsülésére oktassa a fiatalságot s edzze a lélek energiáját, amely nélkül a legkiválóbb tehetség sem tudja magát megbecsülni.

— július 26.

Miniszter tanács. A képviselőházban ma az ülés megkezdése előtt miniszter tanács volt, amelyen a kabinet valamennyi tagja résztvett.

A nemzeti vagyon pusztulása.

Félrevert harangok rémes kongása, kétségbeesettek szívet dermedtő jalkialtása, a segítségért rimánkodók könyörgő szava tartja izgalomban állandóan lelünk. Nincs nap, amelyen több kisebb-nagyobb tüzesetekről hirt ne hozna a táviró. Ma itt, holnap ott gyuladt ki egy ház, leég egy utcásor, odapusztul egy vi-

den érzékeny nőta zendült föl az utolsó kanyarodónál.

Czanczókázni, így mondták Abaujban, Zemplénben a fiatalok, mikor hetes murikra indultak el. Még én is így hallottam szegény jó édesapámtól, a ki ezt Zemplénben, a Kazinczy-nagyanyja portáján tanulta. Még ő is járt czanczókázni, mint fiatal legényke, a nagyveres esztendőkből Ránkra. Erdőbényére, Komlóskára a pajtásaival, Andrássy Gyulával, Bernáth Bercivel, Kazinczy meg Szemere fiukkal. De az ő vigasságuknak csakhamar vége lett. Fölhangzott a huszártoborzó, és azután a csodálatosan szép március után, másforma táncba mentek a nemes urfiak.

De Andrássy Gyulának fogytig kedves helye maradt Ránk. Még mikor Európa szemé csüggött is rajta, mint kancellár is sokat időzött ott. Micsoda kedves, patriarális életet teremtett a zempleni, abauji nemesség közt Andrássy Gyuláné, serdülő lánya mellett is még mindig a szép Katinka grófné. Feszességének, pöffeszkedésnek még árnyékát se tűrte. A polgári elem asszonyai, még ha zifáit vallási viszonyokban leledtek is, egészen természetesen vették a grófi táncost, a ki akkor szintén nem leereszkedésből tette, s akárhányné ujhelyi jó módu kereskedő fia csárdásozott a hét

virágzó község. Mikor aztán a pusztító elem rémes lobogása piresra festette az eget a városok és falvak felett, nem elégszik meg borsalmas munkájával, tovább folytatja pusztításait. Kimegy a mezőkre. Azt a kevéske kis buzát, gabonát amit meghagyott még az Isten haragja, a mindent elemésztő szárazság pusztítása elhamvasztja a tűz.

Ez az ország, amelynek gazdasági élete valóban egy jótékony esőtől függ, most, mikor ez a tavaszi eső elmaradt, kétszeresen megőrzi a pusztító elem okozta csapásokat. Milliók mennek porba, milliók válnak hamuvá, mert milliókat, többet, egy ország anyagi jólétét, előrehaladását, boldogulását képviselik azok az apró kicsiny gabna-szemek, amelyeket elemészt a tűz, értéktelen porrá változtat a pusztító elemi csapás.

Mit tegyünk szemben mindezekkel?

Ölbe dugott kezekkel nénnünk bűn lenne, hisz a magyar faj nemzetgazdasági existenciája van veszélyeztetve. Ugy is vesztünkre tör már évek óta az amerikai, az orosz és más vidékek terméke és ha most az eddigi kivitelünk is meg fog ingani, világkereskedelmünk a legérzékenyebb oldaláról lesz veszélyeztetve. Pedig e szomorú valóság fenyegető gyorsasággal közeledik napról-napra. A szárazság pusztítása ellen nem védekezhetünk, a tűzveszedelmek ellen azonban még nem késő tette állani.

A tűzveszélyek nagy része, a mint a múlt hetek szomorú tapasztalatai bizonyítják, vigyázatlanságból keletkezett. Vigyázatlanság, mikor otthon hagyják a tudatlan gyermeket, a ki együgyű játékkal százaknak vagyonára hoz veszedelmet. Vigyázatlanság, kárhozatos vigyázatlanság, mikor a cséplőgépek kezeléséhez olyanokat alkalmaznak, a kik édes-

vezér valamelyikének hölgyi leszármozottjával.

És akkor nem csinálták ezt, és nem ismerték a mű-domokráciát. — Azok az urak adták még a hangot, a kik 1848-ban, megértve koruk intő szózatát, önként dobták el maguktól a rendiséget.

Micsoda kedélyes életről olvasunk Jászai Pálnak napló-jegyzeteiben, amelyben élénk táru a XIV. század huszas harmincas éveinek az élete. Nemes uraimuk vitatkozásai, összetartása. Ott olvasuk: a legjobb mazur-táncosné Kazinczy Zseni volt és arról híres, hogy az egész országban a legkisebb cipőt viselte. Mert az ujhelyi suszter nem készítette el fehér atlasz cipőjét Anna-bátra, Franci bácsi Kassán gyermekecipőt vásárolta számára. Ez a Franci bácsi pedig maga volt a nagy Kazinczy, a ki mindig örömmel vett részt a fiatalság, különösen leányai mulatozásában. Patay Katicska, — így, a hogy Abaujban mondják, áll a naplóban — egy valcert szeretett különösen, azt mondta, igen jól lehet a hangjai mellett kokettirozni. Darvas Lillácska pedig jó kedvével mindnyájunkat mulattatott. Éjszakáról-éjszakára, egy álló hétig táncolt a fiatalság. De nappal se igen aludtunk, — írja Jászay — de reiflisztunk, meg királykati játszottunk, és hol Patayék, hol Darvasék, hol meg a Kazincziék kvártélyán dinnét ettünk és

keveset értenek a gőzgép kezeléséhez s még kevesebbet az esetleges tűzveszélyek megakadályozásához.

A felsőbb rendeletek szigorúan előírják, hogy milyen szekrényben hányféle kötőszerszám, minő körömkefék legyenek a a beállható sérülések ellen. Helyes. De nem volna-e még helyesebb, ha nagyobb lelkiismeretséggel, több pedantériával írják elő a gőzcéplőgépek kezelésével előfordulható tüzesetek megakadályozására szolgálható intézéseket és ezeket aztán végre is hajtánák teljes erővel minden vonalon.

Am ha a szerencsétlenség mégis meggesik, mi történhetik.

Ma az történik, hogy a hányan ott vannak a tűzveszélynél, annyiféle képen akarnak meenteni. Persze nem egy közülök, különösen a gyorsabb lábúak, első sorban a saját drága személyiségünk. A legtöbbje lármázik, sikoltoz kiabál, kevés aki víz, vagy tűzoltó szerek után lát, még kevesebb, aki tervszerűen lát az el-táshoz. Természetesen mert nem értenek hozzá.

Hát ez a második hiba. Nagy hiba, öreg hiba. Nincsen a falvak nagy részében ahoz értő tűzoltóság.

Néhol megallapítják a tűzoltóegyleteket, megrendelnek drága egyen ruhákat, fényes sisakokat, ragyogó, új szerzőszámokat, de hogy e szerzőszámokkal bírnak is tudnának, arról szó sem esik. A „tűzoltók“-kal csinálnak diszfelvonulásokat, nagyszerű próbagyakorlatokat, amelyekről hasábokon zeng dicső énekeket, a Helyi Tárogató, vagy a vidéki Harsona, talán még zenekart is hoznak össze, amelyik amolyan mucsai módon végig zengi fűlsiketítő rézszerzősámaival a régiebb és újabb operettek összes elkoptott áriáit, de bizony, ha megszólal a vészharang segítségért kiáltó kongása,

ürmöst ittunk rá. A mai pezsgős jourokhhoz szokott, unatkozó, blazirt fiatalság nem hogy egy hétig táncoltatná a kisasszonyokat egy kis görög dnyés uzsonnánál, de még képpel se fordulna olyan famíliához, a hol házi ürmösnél egyébb nem dukál ki. Pedig dominiumai voltak még akkor a Patayaknak, Darvasoknak, és azt se tudák, merre van a Versatz, a mely tisztos hely jourok előtt mostanában gyakran kap holmi diszkrét látogatást.

Egy izben az ország legszebb leánya Bónis Zsanét felejtette otthon a béli cipőjét. Vasutnak, táviródnak legfeljebb a hírt hallották még akkor, miután 1828. június 5-én, mikor Reviczky Adám fő-kancelláriust főispánná installálta Borsod vármegye s a gróf Mocsáry Pál andornaki kastélyának az udvarára lépett, el-sütötték a határon föllállított telegráf-ágyut, mely hírdül adá Miskolcnak, hogy ő excellenciája Borsod földére lépett.

Ugyde, telegráf ágyuk nem valának Ránk, az idő meg nem adta ki, hogy Kassát megjárják, mert már alkonyodott az idő. Mit volt mit tenni. Az ékes a la giraffe-frizura, a Marie Antoinette fihu a fehér organtine-ruhához be kellett érnai a pires bársony házi papucsos, mert ez legalább kivágott volt és nem kopott úgy, mint a nagy falui rossz esizslik varrta topán. De azért Zsanét kisasszonyt

Amiótt csak ott állunk, hogy rendelkezés van, kiáltó is van, sikoltozó is akad, csak tüzoltó nincs egyetlen egy sem.

A kutak kiszáradva, a folyók medre messze, talán nincs is, a törvényileg meghatározott kapitányviznek híre sincs, a tűz pusztítja a nemzet vagyonát.

Mit tegyünk hát — másodsor is — ezekben mindezekkel?

Legyünk elsősorban elővigyázók most az égető szárazság idején. Aztán ne hanyagolják el azok, a kiket illet, lelkiismeretesen betartani az összes óvintézkedéseket és végül, legyenek már egyszer igazi tüzoltói a vidéknek is, hogy megmenthessük a nemzet vagyonát, biztosítsuk jólétét.

ORSZÁGGYÜLES.

A képviselőház ülése

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, július 26.

A képviselőház ülései iránt való érdeklődése egyre csökkent. Az ellenzéki merény teljesen néptelen, de a kormány-párti padjai sem igen népesek. A nemzeti pártot egyetlenegy ember képviseli. A néppárt tagjai körül két ember van jelen. A mai ülésen jelen volt Lukács pénzügyminiszter is, ki tegnap érkezett vissza Garbemből. Az ülést Perczel Dezső elnök vezette.

Tisza István gróf kormányelnök egy jelentést nyújtott be Mlinoki-Ottok szarvai sziget kataszteri törlesztéséről.

A belügyi tárgya 1904. évi költségvetésének folytatálagos tárgyalására tértek át.

Buzáth Ferenc szerint a betegápolási pótdadó évről-évre emelkedik. Amikor a vonatkozó törvényjavaslatát itt a képviselőházban tárgyalták, szóló rámutatott, hogy a háromszázalékos pótdadó nem lesz elegendő. És mi az idő igazolta szólnak akkori álláspontját. Évről-évre emelkedik a betegápolási költség; a kormány

azonban ezen a téren takarékoskodik, ami azonban a humanizmus kárára történt. A költségvetést nem fogadja el. (Helyeslés a baloldalon.)

Molecz Dani kormánypárti szólt fel ezután. A városok közigazgatásának rendezését sürgette. Kérte a kormányt, hogy belátható időn belül hozzájáruljon a városok rendezéséhez? A lehető legnehezebb önkormányzati alapot kell megadni a városoknak és könnyíteni kell a városok terhein az egyes adónemek átengedésével. Ezt javasolja a kormány figyelmébe. A költségvetést elfogadja.

Szmalovszky Valér a körorvosi intézetekről beszél. 2224 oly község van, amelynek sincsen orvosa. És különösen a felvidéken Liptó, Trencsén-, Arva- és Beregmegyében hiányzik az orvos. Állat-egészségünkre többet költünk, mintegy két millió koronát. A tüdőbajjal sem igen törődünk. 600,000 tüdőbetegünk van az országban, ebből minden hetedik meghal és így évenként 75,000 ember pusztul el tüdőbajban. Nagyobb baj ez a kirándulásnál. Kéri a kormányt, hogy a közegészségügyre nagyobb összeget fordítsanak. A költségvetést elfogadja.

Rakovszky István reflektál Szmalovszky fejtegetéseire a tüdőbajosokról. Sajnával veszi tudomásul, hogy a költségvetésben egy tétel sem szól arról, hogy a kormány szándékában volna tuberkulotikusok részére szanatóriumot felállítani. Kéri a kormányt, hogy pártolja.

A másik kérdés a miről szólni akar, Fenyő Sándor dolga. Dicséret érdemel Tisza, hogy Fenyő Sándort, amikor kihallgatásra jelentkezett nem fogadta és helyes volt, hogy Fenyőnek nem engedték meg, hogy első osztályon tegye meg a tolongó utat. És Fenyő most nap után kérelmezi, hogy tüdőbaj céljából a fővárosból távozhasson. Fenyő felett most itélkezni fognak. Nem tudja, hogy elmarasztalják-e, vagy sem. Ha felmentik, erre az esetre kéri a belügyminisztert, utasítsa a rendőrséget tartassa Fenyőt továbbra is szemmel és akadályozza meg ilyen formában további vakmerő támadásait. Ezt akarta megjegyezni csupán.

Kovács Pál Molecsi Dani fejtegetéséhez csatlakozott és sürgette a városok közigazgatásának rendezését.

Sebes Dénes szintén a városok közigazgatásának rendezését sürgette és azt kérte, hogy az állami törvényhatósági tisztviselők adómentességét szüntessék meg.

Vérszi József: A tüdőbajosok szanatóriumának felállítását kéri.

Tisza István gróf kormányelnök röviden szólal. Rakovszkyknak feleli, hogy a bírói intézkedés szabja meg a rendőrség hatáskörét.

Ami a városok közigazgatási rendezését illeti, ez nehéz probléma. A nyári szünetnek egyik feladatát fogja képezni, hogy ezzel az ürügygel behatóan foglalkozzék és ősszel vagy télen beszámol róla. Ami a tuberkulotikusok dolgait illeti, nem a fővárosban, sem a III-ik kerületben, hanem a népes városoktól távol eső klimatikus helyen. Ami a betegápolást illeti, ismét a községekre kell bízni az ingyen gyógyszerek kiszolgáltatását, a községek majd vigyáznak rá, hogy visszaélés ne legyen. Az életben néha igen jó a humanizmus eredménye. A kórházak kezelését a miniszterium legközelebb tisztviselőivel felülvizsgálhatja.

Tisza István gróf beszéde után rövid vita keletkezett, amelynél azonban a belügyminiszterium költségvetésének tételét is megszavazták.

Szünet után áttértek a kereskedelmi miniszterium költségvetésének tárgyalására, amely ellen

Kravmay Ferenc beszélt hosszasan és kimerítően. S a Kossuth-párt nevében kijelentette, hogy a tételt nem fogadják el.

Egyház és iskola.

Presbitéri gyűlés. Az ev. ref. egyház presbitériuma a folyó évi július hó 24-én el nem intézett ügyek tárgyalása végett folyó évi július hó 27-én szerdán délután 5 órakor a szokott helyen „másodszori meghívásra” gyűlést tart, melyen tehát az egyházi törvények 30. §-a ér-

jobbán körül rajongták, mint most akárhány leányt, a ki a párisi Pinét-től hozta a lábbelijét és csak pretenziót viszhomományul az ura hajlékába, Bártfán a sárosi urak mulatságairól valószínűségi dítribambusokban lehetne beszélni a mostani generációnak. Micsoda fényt, pompát fejtettek ki ott egy-egy Anna balon a Dessewffyék, Keczerék, Szinyiney-Mersék, Semseyek, Kapyak. Ennek a dinasztiafamiliának nyolcvan faluja volt és ha Kapy József, a ki a XVIII. század végén virágzott, ebédet adott Bártfán, két négyokrös szekér hozta Kapivárból a drága ezüst, arany, meg porcellán asztali készletet. És olyan Brokát-szoknyából készült a Kapy né, Szentiványi Anna Maria puffándlija az Anna-bábra, a mi nek végselymét még Zsigmond király ajándékozta Kapy Andrásnak, a híres budai várnagynak.

Szivesség, barátság dolgában se tett ki senki a sárosi kon. Vidámak, élcesek is voltak mindig. Mikor már kezdtek tonkre menni a összekölcösözni a négyes fogatot, még akkor is élceltek. Egyszer Anna bál táján összeültek s kísértették, a zsidók miatt pusztulnak el végképpen. Valamelyik Hrabéczy vagy Görgey beállt az első zionista-apostolnak s indítványozta: telepítenék ki Palesztinába a jebuzeusokat. Beleegyeztek az urak,

csak titkos szavazást kötöttek ki. Így is történt. És ime, minden sárosi nemes szavazólapján ott állt a klauzula: — menjenek, nem bánom, csak Pollacsek maradjon — vagy Weisz, vagy Blau, — már tudniillik a hogy az illető nemes ur házi zsidaját nevezték: mert, ugymond valamennyi, e nélkül lehetetlen existálni. Mindegyiknek lévén azonban ilyen meghittje, kísült, hogy nem marad kitelepíteni való s így maradtak a zsidók Sáros vármegyében.

Parád, Balaton-Füred, mind hétérszagra szóló Anna-bálokról tudnának mesélni. Az ország első Anna-bálijának a füredit tartották, s itt adott egymásnak találkozó nemcsak a Dunántul, de ugyszólván az ország elite-je. A hatvanas esztendő parádi báljai politikai tüntetéseiről is nevezetesek, de fényre, díszre elsőik valónak a szliácsi Anna-bálok. Vig, zajos napokat látott Ajnácskő, a hol ma már nincs meg a régi vig kis fürdő, és Várgede, mind a kettő kedvence tanúja a gömöri flatalságnak. Akkor murik estek itt a hatvanas esztendő elején, a minőre a legöregebb mulatók se emlékeznek. Várgede akárhányszor háromsorral állott az üveg meg a pohár egy-egy asztalon s az volt az igazi legényvirtus, ezt a fokos nyelével egy suhintásra leseperni. Ma már arrafelé is

csöndesebbek a nemes urak. Ott se szól már ugy a nóta és nem igen ragaszták tele a primás homlokát százásokkal, de nem is lövöldöznek a cigányok közé, ha el nem találják a nótát, mint a batyi pitykés dolmányu, sarkantyus gavallérok idejében.

Vége a nagy muriknak, nagy kártya-kompaniáknak Szabolcsban is és esöndes a borsodi Tapoleza, a hol Bors vezér népe vigadozott öreg Radics hegedűjének a szavára. A hol Miklós Gyula, a vármegye első legénye valamikor, három óra hosszáig járta a csárdást és még csak el sem fáradt utána. És ha készülődnek is Anna-bálokra ott a Tisza, Duna táján, Sátorhegyek ormánál, Balaton virágos partján, nem a régi az már. Elfogyott a magyar virtus. Elfogyott a magyar nóta. Csak én hallok, hallgatom még, a hogy zizegnek, suttognak a szalás lombárd-jegények itt a Romagna nagy, szomorú csöndességében. Én hallok, hallgatom. Egy régen hamvába omlott tavasz nótáit . . .

Egy öreg gavallér.

telmében a jelenlevők többsége katároz. Erre a gyűlésre a meghívókat a napokban küldte szét az elnökség.

Zsinati képviselők választása. Az alsó-szabolcs-hajduvidéki egyházmegyében tegnap délelőtt fejeződött be a zsinati képviselők választása. A vármegyeházán gyűlt össze a szavazatok összeszámoló kiküldött bizottság, amelyben id. Lengyel Imre egyházmegyei gondok elnökölt és résztvettek Zsigmond Sándor esperes, Rásó Gyula alispán és Benkő Gyula tanácsbírák és Illyés Endre jegyző. Az egyházi részről Zsigmond Sándor esperes és dr. Baltazar Dezső lelkész, világi részről idős Lengyel Imrét és Padrah Sándort választották meg zsinati képviselőkkül. A két zsinati pottagságra új választást tűztek ki. Augusztus 26-ig ejtik meg az új választást, melyet azért kellett elrendelni, mivel az általános többséget egyik jelölt sem kapta.

H I R E K.

Esti séta.

A szoknya vadasz.

Mint az a három ifju a tüzes kemencében, úgy érezte magát a város népe. Epekedett és imádkozott vala az egész természettel egyetemben üde, fölfrissítő eső után. Adkig sóhajtoztak, míg végre elkezdtek potyogni a felhő könnyei. Mint üdítő fürdő után, frissült meg a város ereiben a vér.

Mint dieshimmuszok szálltak még a magasba az esőpárk, mikor már a korró föltámadt. Szinte mosolyogtak, kacagtak a lenge, subogó selyem, batiszt alsók, kacár, beillatosított bluzok.

Mint ködfátyolképekben úgy jönnek mennek az utcán az alakok... Itt két kis varrólánya. Sápadt orcájuk nekiperült a hús szellőtől... Amazok bizonyosan pénztáros kisasszonyok. Szinte látszik rajtuk, hogy pihennek az egész napi zürzavarban fölzaklatott agy idegek...

Ah! Szinte elfelejtkezünk magunkról... Varóleányok, pénztáros leányok! ki fog még beszélni a ti megfakult szoknyátookról és kikönyökölt bluzotok alatt dobogó szívetekről: fölzigatott agyatóokról, mik lázongva kiáltanak bele az élet vásárjára. Mikor — nézzetek csak oda — fölvonultak a fehér, rózsaszín, ezer fodru toálettek. Megkezdté sőtáját a gazdagság, az elegancia. — Mennyi öntudatos grácia! Micsoda könnyed, merész fejhordozás! A szép ruha, a csillogó ékszer biztossá tesz és éppen száz percenttel emeli tulajdonosának értékét...

Szóval, leszál az alkony... A hold tiszta sugárzó, a csillag milljom ragyogása, az akácok leveleinek suttogása, a lámpák fehér fénye megkezdte működését. — A hangulat kész. A szívek megnyílnak. És szinte hajlandónak érezzük magunkat elhinni, hogy az ember csakugyan a teremtés koronája. A földön járó fehér, meg nem fehér ruhás hölgyikék csakugyan angyalok. A kalapjukat ügyes mozdulattal lengető, borotvált arcu, kikötött bajuszu, kisütött fejü nadrágok csakugyan — férfiak...

Mindez nagyon szép. A szem büszkén villan bele a megvillágitott homályban és... és... megáll a korzó legérdekesebb, legkecsesebb, kellemetes és szemtelen, szemtelenebb, legszemtelenebb, legislegszemtelenebb alakján: ... a szoknyavadász, az aszfaltbetyár.

Mihez hasonlítsam ezt a szinescípőjü, vigyori mosolygásu, kihívó, ostoba

mozdulatu, ki nem fizetett ruhájü, de mindig elegáns buta valamint? Mondhatom, nem talállok hozzá hasonlót a világ nagy gépházában. Vissza kell mennem az iskolába, egész Darwin koráig. Ott-ott akad hozzá hasonló.

Vagy még ott sem. Mert azoknak a bizonyos majmoknak az volt az ambíciójuk, hogy „emberré” fejlődjenek, ezek pedig megfordították a szerepet, mert visszafejlődnek állatnak.

No hát csak előre! Hisz mi a haladás korát éljük! Előre, a cél szép! Csak tovább „sikkes” mozdulatu monckis had! Előre aszfaltbetyárok!

Sz. A.

* Előkelő vendég. Előkelő és érdekes vendége van városunknak, vagyis inkább Csáky Zsigmond gróf százados csendőrszárnyparancsnoknak. Ez a vendég Pallaviciny Hippolit őrgróf, aki rokonánál Csáky grófnál tölt néhány napot.

* Csendőr az oltár előtt. A napokban esküvő volt egyik szomszédos községben. A templom a rogyásig megtelt a nász néppel és nézőkkel. Az ifju pár boldogan várta a pap áldását. Amikor a lelkész összeadta a fiatalokat, hirtelen kavarodás, moraj támadt az oltár körül. Odakint a templom előtt beszélgetett a nézőközönség:

— Miért viszi el a csendőr?

— Mit vétett az a lány?

— Oh, a boldogtalan teremtés! Az oltár elöl viszi el a csendőr!

— Bizonyosan nagy bünt követett el? ...

— De éppen most, az oltár elöl viszik el? Ugyan miért lehet ez? — tudakolták.

Egy ráncosképü, vén anyóka oda fordul a suttogókhoz s titokzatosan mondta:

— Én tudom, hogy miért viszi el a csendőr,

— Miért?

— Mondja? — s megrohanták a kérdésekkel.

Az anyóka mosolygott.

— No, — mert a csendőr a vőlegénye.

* A hőség. Az időjárás megfigyelői az idei forró nyár alkalmából megállapították, hogy oly hőség 34 év óta nem volt, mint ezuttal. Így hát az aggodalom teljesen alaptalannak bizonyult, hogy a nap ereje fogy és az a kor mindjobban közeledik, mikor a földön minden szerves élet megszűnik. A nagy hőség következményei már is nagyon kellemetlenek. A testi szenvedést az ember még eltűrné, csak hogy a szokatlan időjárás egyéb veszéllyel is fenyeget. A termés mindenütt tönkre megy. Különböző élelmi szerek, különösen a fűszerek ára néhány nap alatt óriási módon emelkedett.

* Mikor lesz eső? Meteor, a kiváló időjós legújabb jóvendölése szerint július 28-ika körül nagyobb mérvü esőzések várhatók. Tehát még három-négy napig izadhatunk s ronghatjuk tudónket a porral telített levegővel. Ha ugyan Meteor napfoltjai nem voltak ezuttal csalókák s a régen várva-várt s többszörösen megjövendölt esőzés megint csak nem következik be.

* Hármas uralkodó találkozás Marienbadban. A bécsi Zeit értesülése szerint bizonyos hogy a német császár részt fog venni a Csehországban tartandó nagy hadgyakorlatokon. A császár Egeren át utazik a hadgyakorlatok színhelyére. — Hogy a német császár ellátogat-e Marienbadba is, ahol akkor az angol király is tartózkodni fog, még nincs megállapítva. Nincs azonban kizárva, hogy Marienbadban Ferencz József, Edvárd király és Vilmos császár találkozni fognak.

* Gyásrovat. Nagy gyász érte Nagy András ev. ref. kántort. Szeretett hitvese négyhónapi betegeskedés után elhunyt. Utánna öt kis árva maradt édesanyai gondviselő kéz nélkül. A köztisztelőben álló Nagy András fájdalmában résztvesznek mindazok, kik nejét ismerték, mert egyuttal meg is szerették. Az elhunyt hitves temetése holnap csütörtökön délelőtt 10 órakor lesz.

* A szász trónörökös a Tátrában. Megirtuk, hogy a szász trónörökös gyermekeivel Tátrafüreden tartózkodik és sok kirándulást tesz a környéken. A trónörököst annyira elragadta a Tátra szépsége a zöldsői kirándulás után, hogy elhatározta, hogy a jövő hét valamelyik napján meglátogatja a szomszédos gömör vármegye nevezetességeit és pedig a remek fakvésü sztracarnai völgyet és a dobsinai jégbarlangot. A trónörökös tiszteletére ez alkalommal egy teljesen nyári korcsolyázást rendeznek.

* Orvosi körökből. Strelinger Győző dr. szülész és nőorvos, babaképezdei tanársegéd, a debreceni állami gyermekmenhely osztályorvosa lakását Arany János (Kádár) utca 10. szám alá helyezte át. Strelinger dr. Tauffer és Navratil egyetemi tanárok mellett tökéletesbítette tanulmányait, öt év óta pedig a debreceni m. kir. babaképezdében Kenézy tanár assistense. Rendel d. e. 8-9-ig, d. u. 2-4-ig.

* Elhalasztott legelőárverés. A tanács elhatározta, hogy a Savósgut, Monostor, Apafája erdősegeket bárbeadja. Ebben az ügyben az árverés tegnap délelőtt 10 órára volt kitűzve. A gazdák nagy számban jelentek meg az árverésen, de a bizottság a gazdák kérésére, miután az árverés előtt olyan aggályok merültek fel, melyeket tanácsi határozat nélkül a bizottság nem intézhetett el, elhalasztotta. Az újabb árverés határideje vasárnap délelőtt 10 órakor lesz.

* Ismét német átirat. Megirtuk a multkoriban, hogy a debreceni állomás parancsnokság bizonyos kérdésben ismét átiratot intézett az oravicai járásbíróshoz, ahonnan azt német volta miatt elintézetlenül visszaküldték. A debreceni állomás parancsnokság makacskodása folytán ismét elküldte a német iratot. Meg is jött rá ismét a felelet:

— Az 1890. évi VI. tc. 9. §-a értelmében magyar bíróságok, magyar ezredek — magyarul leveleznek:

* Brutális férj. Harangi János Vendég utcai lakos összeperelt feleségével s a vita hevében annyira dühös lett, hogy magukra zárta az ajtót és a feleségét egy fadarabbal meg az öklével irtózatossan megkínította. A szerencsetlen asszony orvoshoz ment s a kapott sérülésekről orvosi bizonyítványt iratott. Most pedig s rendőrségen folyik az eljárás a brutális férj ellen.

* **A leesett ember halála.** Megirtuk volt annak idején azt a szerencsétlenséget, hogy Sarkadi Ambrus kabai lakos leesett a fáról és ennek következtében súlyos sérüléseket szenvedett. Kabáról behozták Debrecenbe a kórházba, a hol dacára a gondos ápolásnak nem tudott betegségeiből fölgógyulni. Mint értesülünk, tegnap meghalt a kórházban, ahonnan temetni is fogják.

* **A rablógyilkos merénylő állapota.** K. Molnár József, ki Matej Miklós ellen rablógyilkossági merényletet követett el, de az meggyűszült, a kórház gondos ápolása folytán nem sokára fölépül. Az ütések okozta sebek már közel vannak a teljes begyógyuláshoz. Ugy, hogy esütörtökön valószínűleg ki is bocsátják amikor aztán veszi gondozás alá . . . E sorok írójának alkalmá volt a bűnretortult arcu gonosztevőt látni és beszélni vele, mialatt sebeit kötözték. Megrögzött gonosszággal és eltompult lelkiismerettel hallgatta, amint áldozatáról beszéltek előtte megindító hangon. Megvan győződve róla, hogy a törvényszék lehetőleg kiméletesen fog vele elbánni. Azt hiszi, hogy mindössze párhónapi büntetést fog kapni . . .

* **Meghalt a szállásadón.** Tegnap hajnalban a Késes utca 11. sz. alatti szállásadón egy 65 év körüli asszony hirtelen meghalt. Jelentést tettek a rendőrségnek, honnan Balkányi Ede dr. orvos és Ónody Mihály polgári biztos a helyszínre mentek. Megállapították, hogy az asszony szívizvélyvűdsében halt meg. Az asszonyról semmi bizonyosat nem tudtak. Valószínű, hogy Hosszupályiba való Gónczi Mihályné napszámos asszony. A holttestet a hőzkórház halottas kamrájába szállították. Kiséte után nyomoz a rendőrség.

* **Szerelmi dráma a szállodában.** Budapestről jelentik: Kandorf Károly 23 éves asztalos segéd és Tóth Teréz 23 éves házianon tegnapelőtt jött fel Czeplédről. A kerepesi-úti Tomor-féle szállodában vettek ki lakást. Ma reggel szobájuk ajtaját zárva találták. Kopogtattak rajta, de választ nem kaptak. Erre betörték az ajtót. A férfi a dívánon feküdt átlótt halántékkal, holtan, a leány még élt. A fején volt lőtt seb, és az ágyban, eszméletlenül feküdt. Az asztalon egy levél feküdt, amelyben a következő sorok voltak: Közös elhatározással leszünk öngyilkosok, mert egymáséi nem lehetünk. A vizsgálat megállapította, hogy a férfi lötte le a lányt, azután magát lötte agyon. A leányt halldokolva vitték a Rókus kórházba, a leány holttestét pedig a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

* **Halálozások.** Debrecen város halottai az elmúlt napon a következők voltak: Czeplédi Erzsébet ev. ref. 21 éves; Weisz György izr. 4 hónapos; Hegedűs Sándor ev. ref. 52 éves; Spitz Ferenc izr. 12 hónapos; Juhász Matild ev. ref. 2 hónapos; Popper Elna izr. 3 hónapos; Nagy Andrásné szül. Kapelli Gizella ev. ref. 27 éves.

* **Veszedeles kutya.** Pálfi Gábor a szálló szövetkezeti telep kapujában ül és barackot árul. Kuttyája szintén ott ül, azonban nem árul barackot, hanem harap. Tegnapelőtt például Udvari Mihályt, a szálló szövetkezeti vincellért harapta meg, de úgy, hogy nadrágját széjjeltépte

és súlyos sebeket ejtett rajta. Megtették a bűnügyi feljelentést Pálfi ellen. Pedig nem is 6 harapott,

* **Betöréses lopás.** A debreceni rendőrséghez körözvény érkezett Aradról, amelyben felhívják az itteni rendőrség figyelmét arra a betörésre, amelyet ismeretlen tettes Hirschler Cecília kárára követett el körülbelül 1000 korona értékben.

* **Elmebeteg fiu.** Hoek Gusztáv elmebeteg fiu folyton az utcán rémítgeti a járókelőket. Már több ízben akarták valamely intézetben helyezni, de mindig visszautasító választ kaptak. Most legutóbb is. Pedig szegény fiúnak az intézeti gondozása, már égetően szükséges.

* **Talált tárgy.** Folyó hó 24-én találtak egy férfi kabátot, benne több apróbb tárgyat és egy bizonyos mennyiségű pénzösszeget. Igazolt tulajdonosa átveheti a rendőrkapitányság bűnügyi osztályánál.

* **Vasutasok kirándulása.** A debreceni m. á. v. altiszti-kör a jövő hónap 6-án érdekes kirándulást rendez a Bocs-kay-kertbe. Kint a ligetben tánc lesz, melyet hangverseny előz meg, a mikor is először fog bemutatkozni a m. á. v. altiszti-kör kitűnően képzett dalköre, Hora Károly karmester vezénylete mellett. A multság iránt már is nagy az érdeklődés.

* **Lelkiismeretlen apa.** Vedres Józsefnek halálos beteg volt a 7 éves kis fia. Orvost azonban nem hívott hozzá. Most, hogy a gyermek meghalt. Vedres Józsefet vétkes mulasztás miatt megfogják büntetni.

* **Dr. Gáspár Géza orvos három heti távollét után haza érkezett, működését a mai nappal megkezdte.**

* **Művészet.** Ezt a jelzőt kell adnunk annak a gyönyörű összeállított csoport képnek, melyet ma alkalmunk volt Letzter József műtermében látnunk. A m. kir. gazdasági intézet végzett növendékei és tanári karából csoportosított másfél méteres kép összeállításában annyi az izlés és művészet, a képek világítása és kidolgozása oly tökéletes, hogy meglepi a szemlélőt. Letzter József ezzel a képpel újabb bizonyítékot adta annak, hogy szakmájában művész ember. A kép tegnap délutántól néhány napig közszemlére lesz kitéve a Piac-utca 44. szám alatt lévő műterem kapu bejárójánál levő kirakatban és ajánljuk megtekintésére azoknak, kiket a szép érdekel.

* **Uj képes lapok dupla színű debreceni és hortobágyi 40 féle felvételben, ismét eladóknak előnyös árak mellett kapható egyedül Pongrácz Géza papirkereskedésében Debrecen (Bika szálloda mellett) Ugyanott: egy jó családból való fiu tanulónak felvételik.**

Ma este az Arany Bika kávéházban Rácz Károly zenekara játszik.

MULATSÁGOK.

Asztalos ifjak műkedvelői előadása. A műkedvelői előadások legsikerültebbjei közé szokott tartozni ez az előadás, melyet az asztalos ifjuság rendez. Az idén, augusztus 6-án rendeznek műkedvelői előadást az asztalosifjak. a famunkások zászlóalapja javára a Margit fürdő disz-

termében. Szíre kerül Géci Feketerigó című kitűnő népsziműve, melyben a szerepeket a legügyesebb műkedvelők játsszák. Így bizonyára az ideai előadás is soraköni fog úgy erkölcs, mint anyagi siker tekintetében az eddigi előadások sikeréhez. Helyárak: I. hely 2 korona. II. hely 1 korona 70 fillér, III. hely 1 korona 20 fillér, állóhely 60 fillér. Jegyek előre válthatók Szabó István és Horovitz Zsigmond papirkereskedőknél, Bocán Ferenc, Goldstein Gyula, Oláh Sándor fodorászüzetében, a működő és rendezői-zottsági tagoknál és este 6 órától a pénztárnál. Előadás után tánc, melyhez a zenét Kiss Pista zenekara szolgáltatja. A tánchoz 60 fillérért külön jelvény váltható. Az előadás kezdete este 8 órakor.

Dalestély. A Petőfi Dalkör a nagyerdei vígadóban 1904. évi augusztus hó 2. dik napján, kedden a debreceni esata 55-dik évfordulója alkalmából a március 15-iki alap javára dal, zene, felolvasás és táncokkal egybekötött ünnepi estélyt rendez. Az estély kezdete 8 órakor. Belépti díjak: Személyenként 2 korona. Család-jegy 3 személyre 4 korona. A kör alapítói és rendes tagjai a fenti áraknak felét fizetik. Jegy vagy jelvény nélkül a nagy vígadó és előtti elkerített helyiségbe nem léphet. Felülfizetések a hazafias célra köszönettel fogadnak és nyilvánosan nyugtáznak. Belépti jegyek előre válthatók: Márton Gyula ut. kereskedésében (Piac-utca 9 szán), este 7 órától pedig kint a pénztárnál. A meghívó, valamint a belépti jegyek az ellenőrző közegek kiváratára előmutatandók. A vízszonosságban levő társ daley etek tisztikara és működő tagjai. — valamint a debreceni 1848—49. évi honvédegyleti tagok — egyleti jelvényeik feltűzése mellett szabad bemenetet élveznek. Az estély műsora:

1. Nyitány. Kiss Gyula zenekarából.
2. Honvédek csatája. Huber Károlytól. Előadja a Petőfi dalkör.
3. Visszaemlékezések a debreceni csatára. Irta és felolvassa: Óváry Lipó lovag, országos főlevéltárnok.
4. Apotheosis.
5. Tavasz elmúlt . . . — Lágyitól — előadja a Petőfi dalkör.

A műsor befejezése után vacsora étlap szerint, ezt követőleg pedig tánc. Ételek és italokról a Nagyerdő és Bika szálloda bérlelője Németh András vendéglős ur gondoskodik.

TAVIRATOK.

A japán-orosz háború.

London, július 26. A Standard-nak jelentik Tientsinből, hogy az oroszok Dasicsaonál e hó 24. én teljes vereséget szenvedtek. Ugyan ez a lap arról értesül Sanghaiból, hogy az oroszok ebben az ütközetben keményen védekeztek, de mégis a japánok maradtak a győzők. A Dayt Mail azt jelenti Niucsuaingból, hogy az ütközet 14 óra hosszat tartott. Hír szerint a japán tűzvonal 24 kilométer hosszu volt. Mind a két fél vesztesége volt. Ugy hírlik, hogy az oroszokat elűzték a magasiatokról.

Az angol-oroszkonfliktus.

Konstantinápoly, jul. 26. Az angol ügynökségek intézkedésére utasították a Dardanellák parancsnokát, hogy ne bocsássa át a Malakkát.

Washington jul. 26. Határozottan megállapították, hogy a Knight Commandeur nevű gőzösnön nem volt hadicsempészeti áru.

London, jul. 28. A Reuter-ügynökségek azt jelentik Jokohámából: A Knight Commandeur legénységének az oroszok tisz perccet engedtek a hajóról való távozásra, a miután azt elsüllyeztették.

Pétervár, jul. 26. Az orosz külügyi hivatal kijelentette, hogy Oroszország mindent elkövet Németország kiengesztelésére a német hajók elkobzása miatt.

A kolera.

Pétervár, július 25. Az orosz távirati ügynökség jelenti Bakuból: Teheráni hírek szerint a kolera napról-napra apad és csak még két vázsrészben fordul elő. Restben és Sebriszben nem volt kelérszet. A veszteglőzart Diulzában megszüntették.

Hivatalos cáfolat.

Bécs, jul. 26. Több budapesti lap megírta, hogy a német trónörökös inkognitó Budapestre utazik. Erről az utólról szóló hír téves, amennyiben a német trónörökösöt összetévesztették Albrechtrel a braunschweigi regensherceg fiával.

Pör a tehen miatt.

Szegzárd, július 27. Razgha Lajos zombai plébános pereskedett a szomszédjával egy kert miatt. A pert a plébános a hét folyamán meg is nyerte, s ma akarták a szomszéd tehenét a perköltségek fejében elárverezni. Balogh János gazda ember ellenszegült. Kijelentette, hogy semmiért sem engedi a tehenét, melyet elrejtett, elárverezni, s e kijelentéssel berohant a szobába és magára zárta az ajtót. A csendőrök többször felszólították Balogot, hogy nyissa ki az ajtót, s hozza elő a tehenet, de a gazda ismételten mindent megtagadott. Erre a csendőrök lóttek és a gazdát az ajtón keresztül agyonlőtték. Az esetről társaik jelentést küldtek Szegzárdra, honnan a vizsgálóbíró azonnal a helyszínére utazott. A nép az eset miatt nagyon elkecseregedett a plébános iránt, s félt, hogy zavargások lesznek.

Mészárosok sztrájkja Amerikában.

New-York, jul. 26. Csikágóban a mézárások sztrájkja óriási mérvet ölt. A mézárások ostromállapotba helyezkedtek. Várakhoz hasonló torlaszokat építettek és azokkal vették magukat körül.

Nagy kártya veszteség.

Temesvár, jul. 26. Herry Frigyes, az itteni Turul cipőgyár igazgatója, akinek 30,000 korona évi jövedelme volt, a katonatiszti kaszinóban hamisan kártyázott birtokosok, ügyvédek és orvosok társaságában. A hamis kártyás leleplezése óriási felháborodást keltett. Rögton jelentést tettek a hadtestparancsnokságnak is, mely azonnal felszólította Herryt, hogy tartalékos tűzérőhadnagy rangjáról mondjon le.

Megeredt az eső.

Trencsénből jelentik, hogy Vadicsó községénél folyó nagy patak annyira kiszáradt, hogy egy csöpp víz sem folyik belőle a Kisuca folyóba. Az említett patak mellett 15 kilométernyi területen hat község van most víz nélkül.

Felső-Visóról táviratozzák mai kelettel: Három heti nagy szárazság után ma csendes eső esett.

Zay-Ugróeről jelentik: Tegnap délután 4 órakor erős zivatar közben megeredt a várva várt kiadó eső, mely a burgonyának, répának és káposztának jót tesz.

Tüzek mindenfelé.

Temesvár, jul. 26. Babsa temesmegyei rozván község lángban áll. Vízhiány folytán a tűz egyre terjed.

A trencsénmegyei Gbelláról jelentik, hogy ott egy dohányzó munkás vigyázatlanságából tűz ütött ki, minek következtében husz lakóház a melléképületekkel együtt leégett és sok háziállat, szarvasmarha odaveszett. Egy aszony kis gyermekével a lángok martalékává lett.

Zsolnáról jelentik: Itt és a környéken nap-nap után nagyobb tüzesetek fordulnak elő. Itt azt hiszik, hogy gyújtogatás bünténye forog fenn.

Sopron, jul. 26 Kismárton községben reggel tűz ütött ki és azóta az egész falu lángokban áll. Eddig mintegy háromszáz ház égett le. A kár máris óriási.

Gabonatözsde.

Budapest, július 26. Buzakinál mérsékelt, vételkedv korlátolt. Szilárd irányzat mellett 46,000 métermázsa került forgalomba gyöngén tartott, közben tizenöt fillérral drágább árakon. Egyébb gabonanemek bágyadtak. Idő meleg.

Buza áprilisra	9.84—85
„ októberre	7.73—74
Rozs áprilisra	6.78—79.
„ októberre	000—00.
Tengeri áprilisra	6.29—30.
„ októberre	6.56—57
Répe	10.65—75.

TÖRVÉNYKEZÉS

A vádlotthelyettes.

Budapest jul. 25.

Egy galambösz atyafi állott ma a bíróság sorompója előtt vádlottként. A tavasszal történt, hogy a főváros környékén alaposan elverték K. J. pénzügyőrt, aki egy gyanusnak vélt zsák tartalmára volt kíváncsi, gondolván hogy dohányt csempésznek benne Gyetván János volt a gyanúsított, aki a faluvégi malomból szeeskát cipelt hátán a zsákban. K. J. pénzügyőr megállította a csempésznek vélt Gyetvánt és felszólította, hogy a zsák tartalmát ürítse ki a földre. Gyetván furcsának találta a finánc kíváncsát és a felszólításnak nem is tett eleget. K. J.-ben ez a körülmény csak megerősítette gyanuját és lerántva

az atyafi hátáról a szeeskát zsákot, tartalmát az utolsó szemig a földre borította.

— Most már szedje fel az ur, — ha kiöntötte, — szól Gyetván a pénzügyőrnek, mely kíváncsát azonban a lelkiismeretes finánc nem teljesítette.

— Mit bámul, kend? Szedi, vagy nem szedi?! — rivalt újból a pénzügyőrre Gyetván, miközben nem a legbizalmasabb jelzőkkel illette. Amikor az energikus felszólításnak sem volt meg a kívánt eredménye, Gyetván nem sokat teketóriázott, galléron fogta a tulbuzgó pénzügyőrt és néhányszor ide-ode nyomogatta egy közeli ákác érdes törzséhez, amely cselekedeteért hatóság elleni erőszak büntette miatt a bíróság vád alá helyezte Gyetván Jánost.

— Hát megverte a fináncot? — kérdezte az elnök.

— Aip' a megverődött instálom.

— Elég baj, hogy megverődött. Nem tudja, hogy a hatósági közeg bánalmazását a törvény szigorúan bünteti?

— Hászen, ha tudom is, instálomán az nem változtat a dőgon. Csak a mondó vónék, hogy megérdemelte a finánc. Kiszóratta azt a drága abraknak valót a homokba, a jószág meg éppen olyan finnyás, mint az ember — meg nem eszi a tisztáltant. Osztán, azt sem tagadhatom el, hogy a megvert hatósági közeg: csak finánc vót. Mán csak ehez képvést tessék az ítéletet megszerkeszteni.

A bíróság rövid ideig tartó tanácskozás után meghozta az ítéletet, mely szerint az enyhítő körülmények figyelembe vételével, Gyetván Jánost három hónapi fogházra ítélte.

— Megnyugszik az ítéletben? — kérdi az elnök.

Gyetván izgatottan igazgatja a vállán lógó tarisznyát. verajtékes homlokát meg-megtörli, reszkető kezével és tétovázva néz hol az elnökre, hol a zsiros csizmájára, a nélkül, hogy felelne az elnök kérdésére.

— Megnyugszik, vagy felebbez? — ismétli újra az elnök.

— Már azt igazán nem tudom megmondani a tekintetes bíró urnak. Előbb haza kénne mennem, hogy megkérdezzem . . .

— Erre pedig most kell felelnie. Otthon a felesége ugysem adhat tanácsot magának, jó ember.

— Hiszen nem is az anyjukomtól kérdem meg hanem — Gyetván Jánostól. Mán csak mégis az ő bőre mán a három hónap. . .

— Hát nem maga Gyetván János — kérdi az elnök érthető csodálkozással.

— A vóna a becsületes nevem, tetszik tudni, a fináncot nem én vertem meg, hanem a bátyám fia: a János.

Csak hogy, instálom, roszkor gyütt az időz. Munkabíró ember nem mulaszthat ebben az időben, mikor legtöbb a munka. En meg öreg ember vagyok, hát már csak én jöttem el helyette . . . Ugy gondótuk, én is Gyetván vagyok, meg János is az, hát nem lesz galiba belőle. Nem is vóna, instálom. ha vóna bátorságom megmondani, hogy elfogadom-e a három hónapot, mert idáig rendbe ment minden . . . De mán itt megakadok . . . A három hónapra mán csak had mondja meg ő az akaratját . . .

A bíróság tagjai mosolyogtak; az elnök alig talált szavakat a vádlott-helyettes megfédésére. Az általános zűrzavarnak Gyetván János vetett véget, mondván:

— Jó egészséget kívánok a tekintetes uraknak addig is, míg hónap visszajövök a felelettel . . . Es kidőögött a tárgyaló teremből.

szilárd és folyékony
Margit-féle Szappan
Glycerin
a bőrt fehérré és gyöngéddé teszi.
Mindenütt kapható.
Glycerin szappan
ugy felnőtteknél, mint gyermekeknél a leggyöngébb korban a **legkitűnőbb tisztító szernek** bizonyult. Ismert tekintélyek, mint dr. Hebra tanár Seuhauta, Frühwald, Breus Károly és, Gusztáv, Schandlbauer stb . . . által legjobb eredménnyelhasznált.

Mosó férfi ruhakelme
Sepsi-Szt.-György-i magyar gyártmány,
1 öltönyre való
● ● **3.50—5 frtig,**
DONOGÁN és SOMOSSY
Kunz József és Tsa utóda cégnél,
Debrecen, Kistemplombazár.

BRAZAY FÉLE
SOSBORSZESZ

SOSBOR SZESZ

NAGY ÜVEG ÁRA: 2 KORONA
B KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ MELLEKELVE VAN!

A nőszépség
A FÖLDES-féle Margitcrème legjobb a világon. Hatása csodás.
Legkitűnőbb a nap és szél befolyása ellen sem higanyt, sem ólnot nem tartalmaz a zsirmentes közkedvelt

FÖLDES-féle
Margit Crème

Hamisítók bíróság üldözöttek!
Ezen világhírű arckenőes pár nap alatt eltávolít szeptőltem ájfoltot, pattanást bőrátkát, (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimitja a ráncokat és az arcot, fehérré, simává varázsolja üdít és fiatalít.
A: kis tégely 1 k. nagy 2 k.
Utánzásoktól óvakodjunk!
Fővárosban védve!

Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:
FÖLDES KELEMEN
gyógyszerész ARAD.
Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és illatszerekkereskedésben.
Kiválótoilet cikkei:
Margit-hőlgypor (6 szinben) K. 1.20
Margit-szappan 70 f.
Margit-fogpép 1.—K. (Zahnpaste)
Margit-arcvz 1.—K.

Főraktár:
Földes Kelemen
gyógyszerész
ARAD.

Hölgyek részére nélkülözhetetlen!
Legjobb szépítőszer.

6542—1904.

Arverés hirdetmény.

Az alább körülírt városi ingatlanok a városi számvevőség hivatali helyiségében, hivatalos órák alatt megtekinthető feltételek mellett, **1904. évi szeptember hó 7-ik napján, délelőtt 9 órakor** a város székházának közgyűlési termében megkezdendő és a szükséghez képest délután, sőt esetleg közvetkező napon is ugyanottan folytatandó nyilvános árverésen bérbe, illetőleg haszonbérbe fognak adatni.

Mely árverésre az érdeklődők figyelme ez uton is különösen ebben felhivatik.

I, Az 1904. évi október 1-től kezdődő 3 évre adatnak ki-

8491 és 8773. szám. 1904.

Arverési hirdetmény.

Debrecen sz. kir. város tanácsa a város tulajdonát képező ugynevezett Csolnokázótó és a vele kapcsolatos 2 hold 236□öl földterületnek bérbeadása végett utóajánlat folytán újabb árverést tűzki és e nezt időpontjául 1904. Szeptember hó 7-ének déle. 9 óráját állapítja meg. Az árverés a városház nagytermében fog megtartatni.

Árverelni szándékozók az árverési feltételeket a városi számvevőségénél a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetik.

Debrecen 1904 évi július 14 én.

A városi tanács.

Kertek kiültetési ideje megérkezvén felhivom tisztelt virág kedvelő közönseget hogy kertészeti telepemet megtekinteni kegyeskedjenek ahol minden kigondolható növények szép erőteljesek és nagy mennyiségben legnagyobb választékban olcsó árban kaphatók!

vásárolt növények haza szállítanak eselleg ki is ültetnek
Tömeges látogatásért esedezve vagyok teljes tisztelettel
Paczelt János.
Telepem: Margit fürdővel szemben, Ferenc József ut 6 szám alatt van Debrecenben.

!!! Nyavalyatörés !!!

Ki nyavalyatörés, göros, és más ideges állapotba szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a hatlyu szabad gyógyszertárban.

Legrégibb és legnagyobb butor-
raktár DEBRECENBEN.

BUTOROK

a legnagyobb választékban, jutányos árban, izléses és legszolidabb kivitelben csakis

Killer Ede

butorgyáros, os. és kir. udvari szállítónál

DEBRECEN,

főpiac, a főtözsdevel szemben kaphatók, hol ugy a legszerényebb mint a legdiszesebb menyasszonyi kelengyék, szobaberendezések és díszítések kifogástalanul eszközöltetnek.

„M A Y E R“ gépgyár

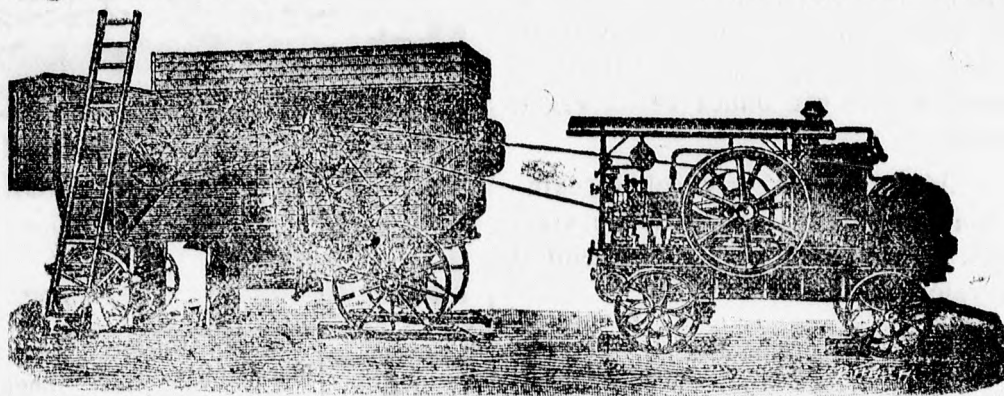
vas és fémöntöde részvénytársaság SZOMBATHELY.

Raktár: Budapest, V. Lipot-körut 15.

Készít mindennemű

Gazdasági gépeket, kiténő szerkezeti Benzin- és szivó-gázmotorokat 1-50. lóerőig

Benzin-motoros cséplőkészletek
Legolcsóbb üzem! Tűzveszély kizárva

Malomépítész: Új hengerek, minden e szakmába végő gép gyártása. Teljes műalmi berendezések.
Különlegesség: Legújabb szerkezeti csavaros és szabad. kir. víznyomású bor sajtók.
Osborne D. M.-féle világhírű amerikai arató és kaszáló gépek magyarországi kizárólagos képviselősege.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve * Kivánatra minden szükségletre külön költségvetés.

MIHALOVITS J.

gyógyszertára s gyógyszerészeti műlaboratoriuma a „Kigyó“-hoz
DEBRECENBEN, FÖTÉR 31-İK SZÁM.

Ajánlja a következő közkeveltségnek örvendő készítményeit:

Harmat-crème. arcszépítő s bőrpoló kenőcsét, mely teljesen ártalmatlan, nem

sziroz, tehát nappal is használható s az arcnak üde-
séget, finomságot s hán vasságot kölcsönöz. Az arcot
tisztítja s fehériti. Kiváló eredménnyel használható
arcvörösség, májfolt, szemér, szepő s egyéb tisztá-
lásnál. 1 tégely harmat-crème ára 1 korona. A cré-
méhez használ- **Harmat-arcpor,** mely az arcnak
szépítő poudert, a üde, ifjú színt

kölcsönöz, háromféle színben kapható u. m.: fehér,
rózsás s crème színben. Kiténő illata, teljesen ártal-
matlan volta s finomsága által vetekedik minden más
készítménnyel. Jól tapad és igen jól fed. Próbadehoz

ára 50 fill. Nagyobb **A Molitergin** a legkiválóbb
dobozé 1 és 2 kor. are s különö-

sen kézbőr-ápoló folyadék, mely a bőrnek helyeszerű
légszétet, bársónyszerű finomságot kölcsönöz. Fe-
hériti az arc- s kézbőrt. Teljesen ártalmatlan. Nem
sziroz s nem piszkítja a ruhát. Hatása bámulatos és
rögtöni! Napégette vagy szélkiujta kezeket vagy
arcbőrt a legrovide b idő alatt üdévé, finommá tesz.
Magbarnult kezeket, eldurvult kézbőrt fehérré, pu-
hává változtat. Egy üveg Molitergin ára 1 korona.

Mihalovits J. gyógyszerésze a „Kigyó“-hoz Debrecen.

Dr Borsos-féle

Kövényi-hajszeszer. Meggátolja a hajkihullást,
a fejbőr megkorpásodását,
a hajvégek megtörését s megóv a fejbőr betegségektől
illata kellemes. Hatása biztos. Használata egyszerű.
Nem sziroz. Nem piszkítja a fehérszeműt. Teljesen
ártalmatlan. Elősegíti a hajnövést. 1 üveg hajszesz
ára 1 vagy 2 korona.

Kövényi hajkenőcs.

Azok részére, a kik a folyadékot nem kedvelik s in-
kább a kenőcsnek barátai, készül ugyanolyan ható
anyagból s ugyan olyan kiváló hatású hajkenőcs is
mint a Borsos-féle hajszesz. Ezen hajkenőcs is, tel-
jesen ártalmatlan. Hatása gyors, biztos!

Íztelen csukamáj olaj

teljesen íztelen szagtalan készítmény, mely unde
nem okoz s e végből a gyermekek azt seivesen sz-
dik. A Mihalovits-féle
China-bor.
China vas bor. } Egy üveg ára
Conduangó-bor. } 1 korona 60 fill
Pepsin-bor.

Szomereadni borból kiváló gondal készült gyógyborok, étek melyek gyógtékintetében versenyeznek minden e nemű
készítménnyel
Nagy raktár bel-éskülföldi gyógyszer, különlegességekből.